

BUITEN

23^E JAARGANG N^O. 5

ZATERDAG 2 FEBRUARI 1929

CARNAVAL. DE RIO SAN MARINA TE VENETIË

Redactrice: RO VAN OVEN

INHOUD:

CARNAVAL. DE RIO SAN MARINA TE VENETIË (ILL.)	BLZ. 49
GALATEA EN HANS BRIL, DOOR JAN WALCH . . .	BLZ. 50
NIEUWE UITGAVEN	BLZ. 51, 60
HATFIELD (GEÏLL.), DOOR TINE COOL	BLZ. 52—53
CARNAVAL (GEÏLL.), DOOR J. C. ASSORTI	BLZ. 54—55
EEN VOORBIJGANGER, DOOR W. J. EELSSEMA . . .	BLZ. 54
DE MODERNE FRANSCH KUNSTNIJVERHEID (GEÏLL.), DOOR A. H. MARTINIE	BLZ. 56—57
HET KASTEEL NEER-CANNE AAN DE JEKER (GEÏLL.), DOOR A. J. HAAGEN SMIT	BLZ. 57—58
HET ANGORA-KONIJN EN ZIJN BETEKENIS VOOR DE WOL-INDUSTRIE (GEÏLLUSTREERD), DOOR J. A. SCHIPPERS	BLZ. 58—59
IN HET RIJK DER STILTE. IN HET DIEPST DER STIL- TEN, DOOR CHARLES G. D. ROBERTS	BLZ. 59
„EEN AFSpraakJE”. FOTO DOOR J. P. STAARTJES, IN DEN FOTOWEDSTRIJD VAN „BUITEN” MET EEN PREMIE BEKROOND	BLZ. 60

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „Voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht, ook achter op de foto's

Nieuw verschenen nummers 25 cts., oudere 50 cts.

GALATEA EN HANS BRIL

5) DOOR JAN WALCH

HET komt in de zuiderlanden zoo veel voor”, antwoordde Galatea. „Daar ziet men telkens de goden en nymfen versteend; en dan bevrijdt men ze. Hier in 't Noorden hebben ze dat nooit begrepen, met al hun praat over „heidensche afgoden” en „bijgeloof”.

„Maar dat levend-worden; dat wás toch een wonder?”

„Hoort es Hans, ik ben nu langzamerhand wat aan de taal van de menschen gewend geraakt; en daardoor begrijp ik, wat je met die rare onderscheiding tusschen „normaal” en „wonder” bedoelt. Maar 't is 'n beetje wartaal —. Wat dat levend-worden aangaat, nu, dát gebeurt dagelijks! Iedere dichter zal je zeggen, dat de boomen hem vreemde geheimen hebben toegeruischt; iedere vrome heeft zich troost voelen toevloeien uit de oogen van wat ze dan noemen een „geschilderd” of „gehouden” beeld; en de menschen, die dat niet begrijpen en ermee spotten, weten niet wat schilderen en beeldhouwen is: een met het penseel of een beitel afperken van wat hij *ziet!* Maar”

„Hoort es”, zei Hans, wiens geest zich schrap zette, „ik houd van realiteiten; en ik houd ervan te onderscheiden”.

„Galatea glimlachte.

„Onderscheiden is 't werk van 't verstand”, vervolgde Hans polemisch. „En dus een werk, den geest, den kabouter niet onwaardig; en voor den mensch de hoogste bereikbaarheid. En nu mag je praten zooveel als je wilt over ruischende boomen en verdwaasde kunstenaars, — goed, goed Maar wacht es! Hier heb ik 't! Jij loopt, jij beweegt, jij lacht! Jij lééft, nu ja, ja jij leeft; naar het gevoelen van iedereen. Is die meneer met die miauw-stem, met wien je hier binnenkwam in 't „hótel”, is dat een dichter?”

„Hij is de varkens-koning; uit Chicago”.

„O zoo! Nu ja, ik weet niet precies wat dat beteekent: koning van de varkens. Maar een dichter is hij in elk geval *niet*, is 't wel?”

„Heelemaal niet”, zei Galatea.

„Nu dan — Dan zou ik zeggen, dat je verhaal niet uit is. Vertel dan eens verder”.

„Lieve jongen”, antwoordde Galatea met een lichte misprijzing in haar groote, zachte oogen — „dat zou ik allang gedaan hebben, als jij me niet in de reden gevallen was. Hoor dan. Pygmalion wekte het leven in mij. Door zijn liefde tot de schoonheid en zijn leed om de wereld, werd ik — naar hij, hij zélf verteld heeft — levend. En hij vluchtte met mij naar mijn beek. Want de menschen zouden hem of bespot hebben, of met hinderlijke opmerkzaamheid onze liefde in haar uitingen hebben bespied. En wie wil 't één of 't ander??

Hij was maar een sterveling; hij stierf. — En toen is het vreemde gebeurd: dat ik, een nymf, een goddelijk wezen, die toch de goddelijke blijdschap had, de onverwoestbare, dat ik zonder hem niet meer leven wilde. Toen ik hem, zijn dierbaar dood lichaam, had neergevlond in een nauwe delling tusschen de heuvelen, een groene gleuf van wilde woudrosjes omzoomd, toen kon ik zijn lichaam niet loslaten, zijn heerlijke omarming niet missen; en legde mij in zijn armen, en bad den grooten Pluto mij een sprenkeling te zenden van Lethe's wateren. En mijn bede werd verhoord; het was lente, en Proserpina kwam gestegen op aarde en bracht een amfoor mee van 't wondervocht, waaruit zij zachthandig en zegnend druppelen over mij strooide. Het was een wonder en weldaad der goden; mij, die door mijn liefde half was vermensch, iets te brengen dat mijn goddelijke eeuwigheid liet onaangetast, maar mij de bedwelming bracht die *vina* aan die der Lethe-drinkenden gelijk was. Ik bleef daar en bleef onsterfelijk, maar mijn gevoel, dat enkel smachtende liefde was, werd genadiglijk verdoofd.

Die verdooving was niet voor alle eeuwigheid. Wel voor vele, vele eeuwen. Op mijn geliefde zonk ik weg; hij vermolmde en verging tusschen geurige rozen en mossen en sterk-aromig herfstblad; langzaam moet hij deel zijn geworden van de aarde; en wat er van hem mocht zijn overgebleven, werd door winden en regen verteerd. Samen zonken wij weg; langzamerhand overmost en overbladerd. De verweering en vertering zijner beenderen moet wel héél langzaam zijn gegaan, daar ik hem dekte en beschutte. Maar eindelijk, eindelijk was er niets meer van hem overgebleven, was hij deel geworden van de zwarte, donker glanzende aarde, van de vruchtbare aarde onder mij”.

Weer zweeg Galatea een oogenblik, en Hans Bril, die allang met moeite een betweterige vraag zat te verbijten, kwam schijn-bescheiden en triomfant nu op de proppen:

„Maar als je bewusteloos was, hoe wist je dan, dat dit allemaal zoo gebeurde?”

„Ik wist het niet; ik weet het. Nog maar heel kort. Dit is mijn tweede zomer, dat ik het weet; dat ik „leef”; om 't menscheijk te beschouwen. Want toen, in de lente van 't vorig jaar, toen kwam er een lange, lange rank op uit de vochtige aarde; een rank die — vraag me nu niet wéér Hans, hoe ik 't weet, want dat zal ik je aanstonds vertellen — een rank dan, die regelrecht gestegen kwam uit het innerste der aarde, en gezaaid door Proserpina zelf in haar en Hades' huis. En die rank boog zich over mijn doormoste ooren, en een fluistering steeg erlangs, een fluistering die langzaam, langzamerhand doortilde mijn hart en mijn leden; een lichte boodschap van Proserpina, de Maagd-vrouw der eeuwige lente; deze boodschap was het, die mij doorzong:

Galatea, uw leed is doorleden; de droppelen van Lethe brachten vergetelheids heul, zoolang de liefste bestond — Rijs nu, en wees als een mensch in de schriklijk veranderde

[wereld;
Zie en geniet zoo ge kunt, sterflijk onsterfelijke
[nymf

„Hexameters”, zei Hans Bril. „Natuurlijk. Maar niet van de beste soort. En wat beteekent dat slot?”

Toen staarde Galatea voor zich uit; heel stil het gelaat, als in luisterende herinnering. En allengs trok door dat gelaat een diep-droeve plooi. Zoo droef, dat zelfs Hans het niet waagde, met woorden tusschenbeide te komen. In bange verwachting zat hij van terzij zijn liefelijke genoot aan te zien. Eindelijk, 't luisteren moe, wendde zij het hoofd naar hem, zag hem vol aan, en zei, bepaald *verwijtend* nu:

„Daar. Nu heb je het zoo ver. Nu weet ik het niet meer . . .”

„Bedenk je”, raadde Hans, beschaamd en dringend. „Een enkel woord kan toch niet op-den-duur dat alles wegnemen”.

Maar Galatea schudde het hoofd. „Poëzie, en de poëzie van de Eeuwige Lente vooral, is een teere plant, Hans. En jouw woorden zijn als de nachtvorst. Ze bevriezen wat boven de aarde is, en zelfs wat daar onder kiemt. Ik hoorde zoo veel, zoo veel gemurmel telkens van onsterfelijke stemmen; een zacht geruisch, als mijn beekje onder de blaren; en soms zwelde het aan tot wóorden; die mijn hart verstond. Maar nu, na jóúw woorden, is het inééns dof en dood . . .”

Hans keek nu ook bedenkelijk, de brauwen hoog. Maar hij had van nature veel verwachting van volharden en ijver; en zei troostend: „Het zal wel terugkomen. Wacht er maar op; en doe je best, te luisteren”.

„Ach, „mijn best doen”, dat heb ik nooit gedaan”.

„Dat is dan heel verkeerd van je”, hernam Hans stoutmoediger; onmiddellijk bij Galatea's verslagenheid zijn gevoel van meerderheid hernemend.

„Hoe doe je dat?”

„Ik zal het je leeren”, verklaarde Hans waardig. „Maar weet je nu *niets* meer van wat je verder overkwam?”

„O ja, — de gewóne dingen wel”.

„Vertel me die dan”.

„Ik wil wel. Maar het schijnt nu in éénen alles zoo onbelangrijk. Och 't wás ook alles onbelangrijk, geloof ik; bij dat vroegere vergeleken . . .”

Nu dan. — Ik voelde een trilling door mij gaan; de zingende stem doorleefde mij meer en meer . . . En eindelijk bevoog ik; en rees ik op . . . En daar stond ik in een boschje bij een beek. Het leek een verlaten land. Maar toen ik wat voortgelopen was, zag ik in de verte rook opstijgen. Ik liep erheen, en zag huizen; een dorpje. Heel andere huizen dan ik vroeger wel gezien had, als ik mij, speelsch, op de strooming van mijn beekje wel-eens had laten afdrijven naar de rivier en naar de steden, die mij vereerden. Deze nieuwe huizen waren dichter gebouwd, met niet zoo lichte, schoone gaanderijen . . . Maar het meest interesseerden mij de menschen, die er woonden. In de verte zag ik er al eenige loopen. Vrouwen waren het; die met nieuwsgierigheid, met misprijzende nieuwsgierigheid stonden te wachten, tot ik vlak bij haar was. Toen voelde ik pas duidelijk, dat ze mij vijandig waren. Daarvóór had ik 't wel in haar hóúding gevoeld, maar doordat ik zelf enkel van verrassing en vreugde was vervuld, — het is zoo heerlijk weer te leven, te bewegen in die natuur waarvan wij een hogere openbaring zijn, nietwaar; zoiets je te voelen als 't spattend schuim op de zware golven — . . . Nu, daardoor had ik niet aan de mógelijkheid van vijandschap gedácht!

Ze stonden me daar dan af te wachten; en uit haar houding en ook, toen ik dichterbij gekomen was, uit haar woorden, bleek mij, dat ze verontwaardigd waren, ja dat ze het een ongekend schandaal vonden, dat ik daar zoo aankwam. Toen ik vlak bij haar gekomen was, versperde er één mij den doortocht. „Jawel, dát kan je denken, juffertje, — we zullen je zoo laten doorgaan; zeker om in 't dorp onze mannen te verleiden . . .” Ik begreep ze nog niet. „Trek eerst maar eens behoorlijke kleeven aan”, gilden ze toen in koor. Hoe vindt je het Hans! De menschen vinden het „onbehoorlijk”, als je geen kleeven aan hebt! Die moet je dragen, al is 't nog zoo warm, en al is 't nog zoo heerlijk, naakt te zijn! — Enfin, alles went; en zelfs: alles went áán, zelfs de gekste ideeën! Ik zou nu óók niet meer overal naakt willen rondloopen”.

„In mijn landen komt dat zoo niet voor; 't zou je hier in Zwitserland ook niet bevallen”, zei Hans wijs. „Veel te koud. En dus . . . Ja, ik moet je zeggen: ik ben altijd aan bekleedingen gewoon geweest. . . . En tóén?”

„Ja toen — Wel, toen ze zagen, dat ik geen kleeven had, toen dacht de eene helft, dat ik een „heks” was, en ging op den loop; en de andere, die zeide: „'t Is misschien een heks; maar als ze onder de menschen komt, moet ze gekleed wezen” En ze smeten me een paar lappen toe; en vroegen er geld voor. Maar dat had ik niet. Ze werden toen hoe langer hoe boozter, want ze wilden mij de kleeven niet weer afnemen, en ze wilden ze mij ook niet zonder betaling laten. Ze waren overtuigd, dat ik een rijke dame was; en ik kon ze dat niet toestemmen, want ik had toch niets! En dat geloofden ze niet. Dan worden de menschen het meest boos, Hans, als ze geslingerd worden tusschen twee begeerten. Ik weet niet, hoe 't afgelopen zou zijn, — ze hadden me misschien zonder

de kleeven naar 't bosch terug gejaagd — als er niet plotseling een redder was opgedaagd. Er kwam een groot glimmend ding, ja, nú weet ik maar al te goed, dat dat een automobiël heet; ik heb er zelf een; — maar toen dacht ik dat het 'n vreeselijk monster was, 'n soort prachtige, glanzende reuzekever, die vreeselijk snorde en vreeselijk hard liep. En daaruit sprong een heer, . . . enfin, de heer die nu met me het hótél is binnengekomen.”

„De koning van de varkens?” informeerde Hans zonder ironie.

„Ja. Maar dat wist ik toen natuurlijk nog niet. Hij is trouwens 'n heele nette man. Hij klimt de tweede trap op”.

„Wát zeg je nu?”

„Och, ja, — dat is zoo mijn eigen taaltje; dat is totaal onbegrijpelijk voor een ander. Kijk, ik heb opgemerkt, dat er in de tegenwoordige wereld drie trappen zijn. De eerste, dat is: klimmen naar geld. Enkelen van de menschen komen boven; bereiken dat doel, dat geld. En van die enkelen zijn dan de meesten klaar; dat is te zeggen: ze willen meestal nog wel méér geld hebben; maar „geld” blijft hun doel. Maar met sommigen gaat 't anders. Als ze eenmaal geld hebben, willen ze wat meer: een grooten naam hebben; 'n héér worden, die geëerd en ontzien is in de wereld. Dat is de tweede trap: dáár naar-toe klimmen. Begrijp je?”

„Ja — maar hij is toch een koning?”

„Dat noemen ze maar zoo. Hij heeft veel geld; en dat heeft hij verdiend met 't worst-maken van varkens . . . Hij is de rijkste worst-van-varkens-maker van de wereld. Nu, en dáár-om noemen ze hem den koning van de varkens”.

Hans trok de wenkbrauwen hoog. Als bij gevoel voor humor gehad had, zou hij gelachen hebben. Maar hij had geen gevoel voor humor, en dus lachte hij niet, maar bepeinsde de verschillende beteekenissen van het woord „koning”. Waar hij trouwens niet uitkwam. En toen herinnerde hij zich, dat Galatea nog midden in haar verhaal was, en verzocht haar, verder te vertellen.

„Ik was eigenlijk met de drie trappen bezig, zei Galatea; „maar daar komen we later nog wel eens op terug. Ik zal je nu even mijn eigen geschiedenis af-vertellen; want zoo heel lang kan ik niet hier blijven; en er zijn nog andere dingen te bepraten . . . Nu, die meneer, Mister Stolloway heet hij, die vroeg dan wat er aan de hand was; en toen hij zoowat begreep wat ze wilden, gooide hij dien vrouwen wat geld toe, en nam mij mee in zijn wagen. O Hans, ik herinner me nog, hoe bang ik was, toen dat ding begon te snorren onder me, en we met 'n paar kleine sprongetjes in beweging kwamen. Ik had toen 't idee, dat er 'n paar katten onder stonden, die trekken moesten, en dat die met sprongetjes en 't opduwen van haar ruggetjes zich klaar maakten om op weg te gaan. 't Voelt ook net zoo aan; en dikwijls als ik in mijn wagen zit, en die begint te rijden, moet ik er weer aan denken. O, wat was ik toen nog groen . . . Net zoo groen als jij nu, Hans!” Dat laatste voegde ze erbij, toen ze zijn dom-verbaasd, zij het nog altijd neuswijs gezicht zag; dat op haar vroolijken schaterlach niet 't minste weerwerk gaf. Een oogenblik dacht zij erover, dat blijkbaar bij àl de moderniteiten in haar verhaal een commentaar moest worden gevoegd; maar daar dat haar te zwaar-op-de-handsch voorkwam, en zij niet de minste neiging tot doceeren bezat, stapte zij daar maar luchtig overheen, en vertelde verder:

„Mr. Stolloway heeft mij keurig behandeld; dat moet ik zeggen. Hij vroeg mij heel beleefd, waar hij mij heen mocht brengen. Je begrijpt, — dat was een vraag, al even verbijsterend als zijn wagen en als z'n pak. Dat pak! Dat vond ik ook al zoo onbetaalbaar. — Maar over al die gevoelens over die rare, ontzettend samengestelde maskerade van de menschen lachen we later nog wel eens samen. Ik wil je alleen maar zeggen, dat ik eerst dacht, dat hij zóó in een tragedie was opgetreden, en alleen zijn masker had afgedaan. Want hij had 'n soort onkos op z'n hoofd, en 'n paar kothurnen aan. . . . Maar laat ik voort-vertellen.

(Wordt vervolgd)

Ontvangen uitgaven

R. J. DE STOPPELAAR. *Door Zon en Wind*. Den Haag N.V. Uitgevers-Mij. Haga, 1928. 2e dr.

Deze schetsen, reeds eerder verschenen in „Het Vaderland” bevestigen den goeden naam van den schrijver. Het is daarom, dat we, tegen onze gewoonte, van dezen tweeden druk gewagen, want het is goed te lezen van al wat leeft in de wijde vlakten van Friesland, van menschen en dieren vereenigd in onverbreekelijke saamhoorigheid. Gevoelige pteekeningetjes van Anna Roes illustreeren sober naar vaderlandschen aard.

Foto H. N. King

HATFIELD.... DE TUIN MET DE MOERBEZIEBOOMEN.... EEN FONTEIN IN FIJNE, HOOGOPSPUITENDE STRALEN VERHEFT ZICH UIT EEN ACHTHOEKIG WATERVLAK...

HATFIELD

WANNEER men midden in Mei van uit Holland komende, de Thames opvaart, dan bespeurt men aan de nog wazige kusten, aan weerszijden van de boot, witte heggestreven en als men den kijker richt om te zien, wat het precies is, dan slaakt men den kreet: de Meidoorns! ☼ Ja, de meidoorns begroeten den vreemdeling in Engeland, zooals later in Juni het de roode Poppies, de papavers, zullen doen. ☼ De kastanjeboomen in bloei en de meidoorns in bloei en de oude eiken in hun bronskleurigen voorjaarstooi, dat vinden wij, als wij in Hertfordshire komen. ☼ De geurende bloei van de meidoorns is om de glooiende weilanden, die goud van de boterbloemen zijn. Een keurig boompje, overladen met bloesems, prijkt er alleen op groenere wei, waar rondom de oude, oude boomen, eiken, beuken, tamme kastanjes, linden, jong getooid, de takken laag gehouden en mooi uitgegroeid, ieder naar zijn aard als solitairboom, voor onze Hollandsche oogen een verkwikking zijn. ☼ Temidden hiervan, bij de statige lanen en het kleine kerkje van St. Etheldreda met het vierkante torentje en den spitzen, leien top, ligt Hatfieldhouse, de aloude bezitting van Lord Salisbury. En wanneer Mr. Hall, de headgardner ons verwelkomt met de verzuchting, dat wij te vroeg in den tijd zijn gekomen, omdat de borders niet bloeien en in het parterre de gemengdkeurig leeuwbeekken nog moeten opgezet en de Mignon dahlia's in den ouden rosegarden, terwijl in de pondgarden schaars wat bloeiends kleurt, dan kunnen wij ons zijn teleurstelling wel begrijpen, ons voorstellend wat dat moet zijn, als al de riddersporen bloeien en het andere kleurrijke goed. Echter, de oude lindengangen hebben nog het jonge, lichte blad, de noteboomen hebben de uitbottende blaadjes getint als de muren van het voormalige kasteeltje, waarbij zij groeien; de roode beuken, de zware partij bij het paleis, hebben nog het glanzende over zich, de ceders verjongen zich, de Rhododendrons en de Bleu Bells bloeien in het bosch terzijde. En dit alles is meer dan in den zomer in direct contact met het prachtige, omgevende land van Hertfordshire in voorjaars verschijnen; overal zijn er de doorzichten naar toe. ☼ „The gardens of Hatfieldhouse”, het kerkje

en het oude kasteeltje, verheugen zich in een druk bezoek; ze zijn op geregelde tijden te bezichtigen. Men moet ver in de geschiedenis van Engeland teruggaan, 970 ongeveer, om over „Hetfelle”, de bezitting van de Abbot of Ely, te lezen; het kerkje dateert van 1240. Ons interesseert voornamelijk de bouw van het mooie Tudorhouse, waarvan een gedeelte is bewaard gebleven. Kardinaal Morton, bisschop van Ely begon er mee in 1496 en door hem werd Hatfieldhouse een van de eerste gebouwen die uitsluitend voor woning werd ingericht zonder verdedigingsdoeleinden, en hij was het ook die baksteen gebruikte, een toen nog weinig bekend materiaal. Vanaf dien tijd is Hatfieldhouse en zijn kerkje een belangrijk middelpunt. In kleuren wordt verteld over den doop van Lady Frances, een dochter van koninklijken bloede in 1517. In 1554 vinden wij er Lady Elisabeth, de prinses in haar jeugd; ouder geworden, werd zij door haar zuster Queen Mary, daar onder toezicht gesteld. De tuinen echter waren haar tot vreugde en zij verdroeg de afzondering, haar Grieksche boeken lezende, uit Latijn en Fransch vertalende en op de luit spelende. ☼ Sir Thomas Pope moest haar bewaken; hij deed dit echter met veel tact en hoogachting en probeerde op eigen kosten afleiding te bezorgen. Groote feestmaaltijden werden in „The great Hall” aangericht. ☼ De tijden namen een keer en Lady Elisabeth werd, toen ze onder den eik zat, de boodschap gebracht, dat zij zich gereed moest houden om tot koningin te worden uitgeroepen. Het was in Hatfieldhouse dat zij haar eerste audientie hield. ☼ Als koningin bewoonde zij met haar hof grootere behuizingen als Hampton Court, kwam echter wel terug om te jagen in de omgeving, waar zij haar jeugd had doorgebracht. ☼ Uit dien tijd dateert een plattegrond van Hatfield Palace, waarop Morton's gebouw geheel voorkomt en het groote inrijhek. Verschillende herinneringen aan Queen Elisabeth zijn levendig gebleven en in het paleis en de tuinen bewaard. ☼ Na Queen Elisabeth's dood ruilde James I Hatfield voor de bezitting te Theobalds en zoo kwamen het gebouw en de tuinen in handen van Sir Robert Cecil, den 1sten Earl of Salisbury. Deze stelde zich niet tevreden met de oude gebouwen en maakte plannen voor een geheel nieuw

Foto H. N. King

HATFIELD.... HOUSE VANAF DEN VIJVER GEZIEN. HET BLANK VAN DEN BLOEI VAN STATIGE KASTANJES EN LIEFLIJKE MEIDOORNS IS WAZIG....

groot paleis, waarmee in 1607 werd begonnen om in 1611 nagenoeg gereed te zijn. ☼ De tuinen hadden Robert Cecil's groote belangstelling. Het gedeelte aan de westzijde gelegen en bij het oude paleis behorende, liet hij nagenoeg intact zooals het was toen Elisabeth zich er in verheugde; de 4 moerbeiboomen, die James I liet planten en die nu nog in onzen tijd rijkelijk vrucht dragen, verrijkten het geheel. ☼ De tuinen aan de oostzijde, met de trappen, de bordessen, het doolhof liet Sir Robert aanleggen. ☼ In de verdere geschiedenis van Hatfield wordt het planten van de bruine beuken aan de zuidwestzijde van het gebouw door Countess Anne genoemd; de beuken die wij nog zoo bewonderen. De twee meest bekende tuinlieden in den loop der tijden waren Montague Jennings en John Tradescant; zij verzorgden de tuinen en de „Vineyard”. ☼ Laten wij nu vertellen, hoe de tuinen zich op 't oogenblik aan ons voordoen. ☼ Ter linker zijde van den Great North Road, dichtbij het station Hatfield, zien wij een breed mooi gegoten, ijzeren hek; de tegenwoordige oprit naar het kasteel gaat hierdoor. Deze voert over een brug verder en gaat langs weiden en brengt op het zeer ruime vierkante voorplein, dat de volle breedte van het gebouw toont. In rooden baksteen opgetrokken, spaarzaam met grijzen steen versierd en voorzichtig door teruggelaten klimop begroeid, is deze noordgevel met de twee uitspringende gedeelten en den klokketoren, waarin de toegangsdeur door trappen wordt bereikt, statig en deftig. De balustrade sluit de groote oppervlakte, door gras noch perken onderbroken, in. Zwarte boompertijen, bloeiende kastanjes begrenzen ter rechter; ter linker is een ruime blik over de velden, die bergopwaarts gaan en rose in de verte zijn door het oude loof van de varens, dat nog niet overgroeid is. Tegenover de deur van het gebouw, in de hartlijn, is de balustrade wijd geopend naar de beroemde laan, door vier rijen van de oudste olmen en linden gevormd. Een ongekend genot is het deze hoofdlaan, met de aan weerszijden meeloopende lanen, te zien, wier einde onbegrensd lijkt, en het dalende en weer omhooggaande terrein volgt. Aan deze

zijde bekronen slanke zuilen de balustrade, drie reigers op ramskoppen staande, versieren ze. Rechts en links van het voorplein, in de nabijheid van het huis, geven de mooie, gegoten hekken tusschen hoge achtkantige steenen pilaren toegang tot de tuinen, terwijl een weg door den tunnel voert naar wel het oudste gedeelte van de bezitting. ☼ Dit strenge en groote voorplein geeft met den deftigen gevel distinctie en men weet een van Engeland's voornaamste huizen voor zich te hebben. Er is een tweede toegang die meer de bekoring van het oude draagt en ook wordt gebruikt. Van het station gaat men door het dorp sterk stijgend omhoog en vindt de vriendelijke kerk, die in de geschiedenis geheel met de bezitting is samen geweven, tusschen de boomen van het kerkhof liggen, omgeven door oude behuizingen. Te midden ervan is de poort, naast de portierswoning, die toegang geeft; men bevindt zich dan voor het voormalige kasteeltje, door Kardinaal Morton gezet. Men is hier gaarne, de twee noteboomen staan op het grasveld, waarom heen de rijweg gaat; een Wellingtonia heft zich hoog. De mooie warm-kleurige roode steen van de oude gebouwen, die den voorhof insluiten, doet aangenaam aan, alsook de stilte en de intimiteit. Er is een toegang voor de Familie Salisbury tot een privaat gedeelte van het kerkhof; een fijne zuil is er in het midden en het kerkje is in de directe nabijheid. Tegenover de ingangspoort is de tunnel en van hieruit bereikt men den grooten voorhof van het nieuwe paleis. Maar het is dit oude gedeelte dat alleen gespaard is gebleven van den in een vierkant geplaatsten oorspronkelijken bouw en het is ook hier en in den tuin terzijde, dat men de sfeer vindt van Lady Elisabeth's tijd. ☼ De beroemde tuin met de Moerbezieboomen verbindt het oude met het nieuwe en doet dit op voortreffelijke wijze. Vóór den westgevel van het groote gebouw is een bordes en van hieruit, tegen de balustrade leunende, ziet men beneden zich de pondgarden.

(Slot volgt)

TINE COOL

Foto H. N. King

HATFIELD.... DE TUIN MET DEN ZONNEWIJZER

CARNAVAL

WAT is het geheim van het Carnavalsfeest, de levenskracht, die het eeuwenlang in stand hield, van Venetië tot Helsingfors, niettegenstaande boetpredikers en profeten, en femelaars zonder tal? ☞ De folkloristen zullen het u zÿs, de zedenmeesters zòd verklaren, maar men kan met een goede kans op succes een zeer eenvoudige verklaring verdedigen; namelijk dat het den mensch een kans geeft zichzelf niet te zijn, maar een ander, en van anderen niets te weten dan dat zij juist als hij zijn. Geef een kind een bezemsteel en een roode lap, een koffiemolen en een klapperpistooltje en het ontdekt u Amerika met al zijn Indianen; geef den mensch een masker en een mantel en hij ontdekt een ander ik. ☞ De wereld, zei La Fontaine, is een comediespel; en hij had gelijk. Maar een van de stukken die zij van ouds het liefst en het best speelt is een costuumstuk: het carnavalsfeest. ☞ Of men het speelt in Venetiaansche gondels of in Brabantsche herbergen, met optochten en zegewagens of in zijn eerzaamsten vorm, als een gecostumeerd bal met zeven-en-twintig Pierrots, drie schoorsteenvegers, twee toreadors en wat dies meer zij — het is alles min of meer hetzelfde. ☞ Zoodra de mensch zich als een ander kleedt en zijn spiegelbeeld verbergt achter een masker, trekt hij, met de linkermouw meer fantasie, met de rechter meer stoutmoedigheid, en met het masker een gevoel van straffeloosheid aan. ☞ Tel het aantal politieke samenzweringen, beaamde en uitgevoerde moorden, vurige liefdesverklaringen en geestige woorden, grofheden en menselijke zwakheden bedreven in carnavalsdagen, vermenigvuldig ze met het aantal die dagen, vergelijk die statistiek met het alledaagsche gemiddelde en ge zult zien dat de mensch het carnaval tienmaal moorddadiger, verliefder, geestiger, grover, vuriger en zwakker is dan op alledaagsche dagen: in een woord, meer zichzelf; omdat hij vermomd gaat als een ander. ☞ Die struisvogelachtigheid van het carnaval, dat gevoel van onbekend, onzichtbaar, straffeloos zijn: is dat niet de reden dat het in ouderdom den leeftijd van het geslacht der struisvogels, en in wuftheid dat van hun staartveeren overtreft? De mensch die in de grijze oudheid desalnettemin het demasqué invoerde was een groot menschenkenner: hij wist den menschenlust tot weten en die tot vergeten alleraangenaamst te koppelen; en hij wist bovendien, dat de mensch, die enkele uren vergat wie hij was, genoeg van vergetelheid verzadigd is, om, als hij weet wie de anderen zijn, het van zichzelf nog niet geheel en al te weten. Hij wist bovendien, dat zulk een vergetelheid een geneesmiddel is tegen velerlei kwalen en luimen, een veiligheidsklep tegen velerlei gevaarlijke spanningen. De Romeinsche keizers gaven hun feesten niet alleen om een volk af te leiden en te sussen: men wist in de oudheid, dat het feest de mensch verlost van zwartgalligheid en ontevredenheden. ☞ Thans, zeide een politiek-economisch fantast, heeft men de kermissen zoo ongeveer afgeschaffd, en men wil de carnavals afschaffen. Wat is het

Teekeningen van Lizzy Ansingh

CARNAVAL . . . GEEFT DEN MENSCH EEN KANS ZICHZELF NIET TE ZIJN . . .

resultaat? Radio, en redeloosheid. Neem een acteur zijn rollen af en wat doet hij? Roddelen. Neem den mensch zijn maskerade, comedie af en wat zal hij doen? Kattetekwaad op ander gebied. Heeft er ooit iemand de veiligheidsklep van een stoomketel te krijgen? Dat is de Struisvogelpolitiek der anti-carnavalisten. Heeft er ooit iemand na een carnaval niet geweten, dat een carnaval toch ook zijn kwade zijden had, kortom, dat het niet altijd carnavaal kan zijn? Dat is immers de ernstigste vermomming van het heele carnaval! ☞ Helaas, de romantiek van het masker en het costuum brengt onze Noordelijke steden niet in rep en roer, vol stoeten die niets weten dan dat zij dansen, die niets willen dan carnavaal vieren. ☞ Onze palmen staan in de straten worden gepot, waaronder de straatreinigingsdienst, zoodra er drie gram regeerd door de confetti verloren raakte. Onze Venetiaansche tuinen en gondels zijn de bloemestalletjes op een plein en de Ataxen aan het trottoir. Er rest ons niets anders dan het masker, en het costuum, en de kans, dat zij onze bevroren fantasie en stoutmoedigheid zullen stimuleeren . . . ☞

En ja, er is nog een mogelijkheid om den ouderdom van het Carnaval en ons gemaskerd bal te verklaren. Het geeft ons de kans, om, zonder dat het ons kwalijk genomen wordt, geestiger te zijn, en feestelijker. ☞ Niet dat wij daar zoo verzet op zijn; maar wellicht dat eenige lankmoedige halfgoden ons die laatste kansen nog laten, die in het dagelijksch leven zoo geleidelijk uitsterven. Een soort rehabilitatie kans. Wellicht dat wij, besefende hoe schaars ze nog is, het masker daarom dit jaar met vastere voornemens opzetten: inderdaad van zins ons ter dege te

rehabiliteeren wat onze mogelijkheden aan geest en feestelijkheid betreft. ☞ Desnoods als Pierrot, desnoods als schoorsteenveger, desnoods als toreador — maar bij de aloude en primitieve geesten van het carnaval! als het u belieft met de aloude kennis, dat een mensch ook geboren is om comedie te spelen en dat in het dagelijksch leven helaas bijna altijd benut om tragische rollen op te nemen . . .

J. C. ASSORTI

EEN VOORBIJGANGER

ZOO juist had ik mijn kleinen broer met schoone beloften gepaaid, me te helpen de laan aan te vegen. want vroeg-vallend gebladerte bedekte daar den bodem reeds, toen mijn andere broer Jan blij dacht te maken met een: „Geert het doummee (heeft straks) 'n kievit veur werd, bleef echter uit. Tot mijn groot genoegen. Jan nam de zaak heel kalmpjes op en antwoordde: „Doar heb 'k niks gain belang bie. 'k Har veul laiver, dat hai hom moar vlag'n loat'n har. . . .” ☞ Geert, onze knecht, een opgeschoten jonge kerel van omstreeks twintig jaar, is een goeie kerel, maar heeft een leelijk gebrek, en wel de ziekelijke manie, om alle nestjes die hij bereiken kan, uit te halen, om alle

vogeltjes, die hij te pakken kan krijgen, te vangen. Zonder twijfel had hij nu kans gezien, zich van een kievit meester te maken, en wilde hij daarmee mijn broertje verrassen.

Enfin, wat het ook zij, noch Jan, noch ik dachten er in den eersten tijd aan. Vlijtig veegden we met onze langgesteelde bezems, totdat we eensklaps beiden tegelijkertijd opkeken. Er kwam iemand over de laan naar het erf achter ons huis. 't Was Geert, die naderbij kwam met gewichtige stappen, en met in zijn zwaaiende handen een vogellichaam... Het was de arme kievit, en het maakte me woedend te moeten bedenken, dat het arme dier, plotseling uit zijn bekende omgeving gerukt, een lange reis had moeten maken in de ruwe, hemstevig-vasthoudende hand... Dat was nu weer een staaltje van een bepaald-ergerlijke onnadenkendheid en een onbetuigd bezitwenschen... Mijn allereerste woorden, die ik tegen den overduvelen jongen zei, waren dan ook niet bepaald tam. „Geef hier”, beval ik, onmiddellijk mijn hand uitstekend, en geheel geïntimideerd voldeed Geert aan het bevel, en lag 't vogellichaam in mijn hand.

’t Was zonder twijfel een kievit. Het kuifje op zijn slap-neerhangend kopje overtuigde me terstond. Maar wat voor een armzalig kopje was het. Het witte van zijn veeren ging geheel verloren onder de grijs-grauwe vleugels,

de lange stelpooten lagen strak achterwaarts langs het lijf gestrekt, en het kopje was zielig om aan te zien. De oogjes werden onophoudelijk gesloten en weer heel eventjes geopend,

soms trok er een wit vliesje over, dat aan doodgaan herinnerde, doch eigenlijk trof me het meest het hulpelooze in het bekje, dat opengesperd en bovendien ook nog mismaakt was. Het was niet spits, zooals alle kieviten het hebben, maar kromgebogen. Misschien had het dier wel te krachtig op een hard voorwerp gepikt, of was dit ongeval door een vecht-partij veroorzaakt en was hongerslijden het gevolg geweest. In een kort oogenblik was deze inspectie gebeurd, en heel eventjes laaide de woede in mij op, toen ik bemerkte, dat het arme vogellichaampje doorlopend trilde, het hartje duidelijk voelbaar klopte. Ik beheerschte me echter en vroeg werkelijk een beetje geïnteresseerd: „Waar hest doe hom vong'n en hou konst doe hom te pakk'n krieg'n'”? „Wel”, lachte Geert onverschillig. „Hai kon nait al te best loop'n en dou (toen) heb ik er moar net zoo lank achteraan loop'n, totdat 'k hom te pakk'n har'”. Meteen liet hij ons beiden staan, om koffie te

gaan drinken, en om misschien verder geen enkele gedachte aan zijn buit te wijden. Een kinderstemmetje: „Loat hom moar weer vlaig'n, Wiert”, wekte me uit mijn boos gepeins, en verteederd lachte ik terstond daarop: „Als hai moar vlaig'n

Teekeningen van Lizzy Ansingh

CARNAVAL... GEEF DEN MENSCH EEN MASKER EN HIJ ONTDEKT EEN ANDER IK...

Teekeningen van Lizzy Ansingh

CARNAVAL. WAT IS HET GEHEIM VAN HET CARNAVALSFEEST...?

ken, Jan". Waarop Jan heel wijsgeerig en doeltreffend antwoordde: „Prebaiern, prebaiern". ☼ Dat zouden we doen. Maar wat ik gevreesd had, gebeurde. Ik had mijn hand enkel maar als steun onder den vogel gehouden, zoodat het elk oogenblik, waarop het dat wenschte, weg kon vliegen, maar het had geen enkele poging hoe gering ook, aangewend. Dat deed het zelfs niet, toen ik het op den grond zette. Het viel op zij met het kopje languit op den grond gestrekt, en enkel het knippen van de oogleden vertelde, dat er nog leven en dus nog hoop op redding was. Snel raapte ik het dier weer op en naar een oplossing zoekend, rondkijkend, ontdekte ik eenige ruimte tusschen twee geweldige keien, die bij wijze van rustieke versiering aan het eind van onze laan liggen. ☼ „Doar will'n wie hom hen legg'n", opperde ik tegen Jan. „Misschien dat hai den wel bie komt". ☼ Eerst probeerde ik onder de aandachtige belangstelling van Jan het vogellichaam op een kleineren steen te zetten, maar de machteloze stelpooten weigerden elken dienst, zoodat ik den steen ten slotte maar als steun gebruikte. Daar lag onze kievit. 't Arme dier lag er als voorover geduikeld met het kopje plat op den grond. Geen ander teeken van leven was er dan het bewegen van de oogen, voor 't overige leek alles als gestorven . . .

Wat zou het worden? Zou het leven terug keeren of zou het ergste gebeuren? . . . ☼ Als door een zelfde ingeving bewogen traden Jan en ik met ons beiden achteruit, — misschien dat de vogel wel opknapte, als wij er niet zoo dicht bij stonden —, maar ook toen kwam er niet de minste verandering. ☼ „Waitst doe, wat wie doun?" vroeg ik Jan, waarop deze verwachtingsvol antwoordde: „Joa?" en ik met het voorstel te voorschijn kwam: „Wie gaan eerst de loane wieder aanveeg'n, en gaan den ains weer kiek'n. Misschien is hai den wel'n beetje opknapte en kenn'n wie hom help'n". ☼ Dat deden we, maar zoo heel lang duurde het eigenlijk niet voor we terugkeerden, want we werkten beiden hard voort en waren zodoende in 'n woepsiedee (een oogenblik) klaar. Onze kievit wachtte ons bezoek echter niet af. Toen we op ongeveer twintig meter genaderd waren, verscheen hij als een duiveltje uit een doosje tusschen de beide keien weg, keek ons een seconde-lang aan, en trippelde hij dan met een komisch: „Kiewiet, kiewiet", dat zeker „Goeden dag" beteekende, zoo vlug op zijn brekensdunne stelpooten weg, dat Jan en ik onwillekeurig in lachen uitbarstten. ☼ Op dat lachen bleef het dier een dertig meter van ons af even stilstaan, — schijnbaar was hij zeer gevoelig op het punt van uitgelachen te worden —, riep nog eens: „Kiewiet", dat nu voor een dankbetuiging kon fungeren, tripte in een vluggen loop nuffesachtig over de mestvaalt en verdween in het kleine graslandje achter ons huis, terwijl we hem even later de brug over zagen trippelen naar het weiland, dat daar achter lag en waar hij zijn vreugde uitte over het terugvinden van het land, dat zijn element was, in een luid: „Kiewiet, kiewiet", dat helder door de herfstlucht klonk. ☼ Samen hebben Jan en ik hem nagekeken, hebben we genoten van zijn gezonde, vliegensvlugge beweginkjes en lachten we over het vlugge oppikken van een wormpje, dat van zijn gading was en in 't voorbijgaan meegenomen kon worden. ☼ „Gepikt", juichte Jan, „Dat lust ik wel". ☼ Weldra was onze voorbijganger toen verdwenen. Allebei hoopten we het beste voor hem en in stilte hebben we hem een goede reis gewenscht.

W. J. EELSSEMA

De moderne Fransche kunstnijverheid

(Slot)

IN ieder geval geeft Maurice Dufrene ons in zijn „gewone huis", dat men zich bij voorkeur buiten indenkt, een merkwaardig voorbeeld van leven en inhoud. Ook hij neemt meubels van metaal, of van staaldraad in plaats van riet voor tuinmeubels. Het huis zelf bestaat uit twee groote kamers, die elk een heele verdieping beslaan. Deze twee kamers worden door dikke, soepele gordijnen in meerdere deelen verdeeld. De onderste verdieping bestaat uit een eethoek, een werkhoeke, een hoek, waar men gezellig zitten kan, en een hoek, die dient om wat uit te rusten. Deze inrichting biedt zoowel voordeelen als nadeelen. Men kan haar roemen wegens de vele ruimte en de groote verscheidenheid, of haar afkammen om de onvoldoende scheiding, die de etensluchtjes doorlaat en niet in staat is om het lawaai te stuiten, dat dengeen, die zich in de werkkamer heeft teruggetrokken, zoo hinderlijk stoort.

Overigens zijn deze nadeelen buiten aanzienlijk minder belangrijk, daar men dan toch zeer zelden binnenshuis is. Men kan meer naar waarde in enkele details de bonte mengeling der zware tapijten beoordeelen. Maar men moet ook letten op het voortdurende zoeken naar eenvoudig en practisch comfort. Groote, stevige kussens liggen overal op de stoelen en divans. Door een vernuftige inrichting, die nog voor vele wijzigingen vatbaar is, heeft men om de trapleuning wat steviger te maken, deze met de centrale verwarming gecombineerd, waardoor ook de leelijke pijpen, die de muren zoo ontsieren, vervallen. Men moet al deze nieuwe uitvindingen zeer waardeeren; ze zijn niet erg belangrijk, zeker, maar ze dragen veel bij tot het veraangenamen van het dagelijksche leven en nemen de minder plezierige dingen weg. ☼ De jonge Fransche decorateurs voelen zich zoo sterk aangetrokken tot de metalen meubels, dat één van hen, Maurice Matet hen zelfs tot het boudoir toe invoert. Canapé, leunstoel, kaptafel, ze zijn alle van verguld aluminium-buizen, rubber en varkensleer. ☼ Nog niet alles is in orde in deze stoutmoedige poging, die haast een uitdaging schijnt

DE MODERNE FRANSCH E KUNSTNIJVERHEID
BOUDOIR VAN MAURICE MATET

van de vrouwelijke coquetterie. Het is erg jammer, dat de tafel in het midden, uit amboinahout en metaal vervaardigd, iets tweeslachtig heeft. Maar ondanks alles heeft dit ensemble toch de sierlijkheid, die onontbeerlijk is voor een dergelijke kamer, alleen is het een andere soort bevaligheid. De vrouwen vergissen zich er overigens niet in. Ze blijven staan voor dit boudoir, bekijken de stoelen, vooral de canapé, wenschen er even op te mogen zitten, verbazen zich over de buitengewone lichtheid der meubels, zoodat een kind ze gemakkelijk dragen kan, en bevinden zich er best bij. ☼ Als één der jongsten en stoutmoedigsten dient ook Kohlmann genoemd te worden. Hoewel hij ook belang stelt in de metalen meubels houdt hij zich toch hoofdzakelijk aan hout. Dank zij zijn ontwikkeling, waar de Ecole Bouille slechts een oogenblik van is, en zijn buitengewone technische kennis kan hij zich vele vermetele daden veroorloven. ☼ Evenals Maurice Matet, die tegelijk met hem op het Studium-Louvre was, tracht hij zijn atmosfeer te scheppen door middel van kleeden en tapijten, die evenals die van Matet, door Mlle Max Vibert en Suzanne Mazoyer gemaakt worden. Zijn meubels getuigen echter van een gezonden aanleg voor fantasie, die zich binnen de perken weet te houden en ook rekening houdt met den

aard der stof Dit blijkt vooral uit de schrijftafel en het boekenkastje in de kamer, die hij voor een vrouw bestemd heeft. De rechthoekige versieringen vervangen de gewone knoppen en doen den bouw zelf van het meubel duidelijker uitkomen. ☼ Ondanks zijn jeugd is Kohlmann leider van het atelier voor moderne kunst van de winkels van het Louvre, en hij toont zich tegen deze taak opgewassen. Over zijn buitengewoon veelzijdig talent kan men, na één stand op een tentoonstelling gezien te hebben, nog niet oordeelen. Hij blijft binnen de grenzen van zijn onberispelijke techniek en door zijn ontwikkelde smaak wat betreft de keuze der vormen en kleuren biedt hij ons enkele ensembles, die opvallen door hun jeugdige, voornamelijk distinctie. ☼ Onder hen, die zich meer speciaal met de intellectuele behoeften bezig houden, moeten we de kamer van Eugène Printz vermelden, die hij voor een boekenliefhebber ingericht heeft. De vele mooie kleeden zijn een genot voor de oogen en een gemakkelijke divan noodigt aanlokkelijk tot luieren. Vooral het zachte licht, de rangschikking der boekenplanken, de gemakkelijk uittrekbare schrijftafel en het mooie prentenkabinet bieden al het comfort, dat een intellectueel mensch maar verlangt. ☼ Het is zeer merkwaardig, dat een werkkamer in vergelijking met de andere kamers verreweg het minst veranderd is. De boeken blijven het voornaamste element en vormen de mooiste versiering; alles hangt er dan ook van af, hoe zij gerangschikt zijn en welken aanblik zij bieden. En wanneer men één der mooie portretten van Holbein van den lezenden Erasmus bekijkt, kan men hem zonder veel moeite verplaatsen in een kamer als die van Eugène Printz. Ongetwijfeld zou hij de geriefelijkheid zeer op prijs stellen en zich er volkomen thuis voelen. ☼ Wij hebben bij voorkeur het allermooiste werk besproken; met uitzondering van Maurice Dufrene, die reeds een succesvolle loopbaan achter den rug heeft, is alles van zeer jonge kunstenaars. Wil men rechtvaardig zijn, dan moet men ook de verdiensten van de ouderen erkennen. De eetkamer van Fréchet met haar buitengewoon mooie houtwerk, het fijne, bekoorlijke en, ondanks den vrij hoogen leeftijd van den kunstenaar, zeer jeugdige boudoir van Léon Jallot, de eetkamer van zijn zoon Maurice Jallot, de kamer van Ruhlmann, waarin hij de grootste weelde met een beslist smaak vereenigt, de kamer, het boudoir en de badkamer van Léon Bouchet, alle drie één en al sierlijkheid, het atelier van Englinger, de eetkamer van F. & G. Saddyer, zij getuigen allen van grooten aanleg en alleen gebrek aan plaats belet ons hier op door te gaan. ☼ Laten we tenslotte niet vergeten om de inrichting van het reisagentschap te vermelden, hoewel dat eigenlijk een openbare plaats is, die op vernuftige en moderne wijze werd bedacht door Mme Lucie Le Holt-Le Son.

A.-H. MARTINIE

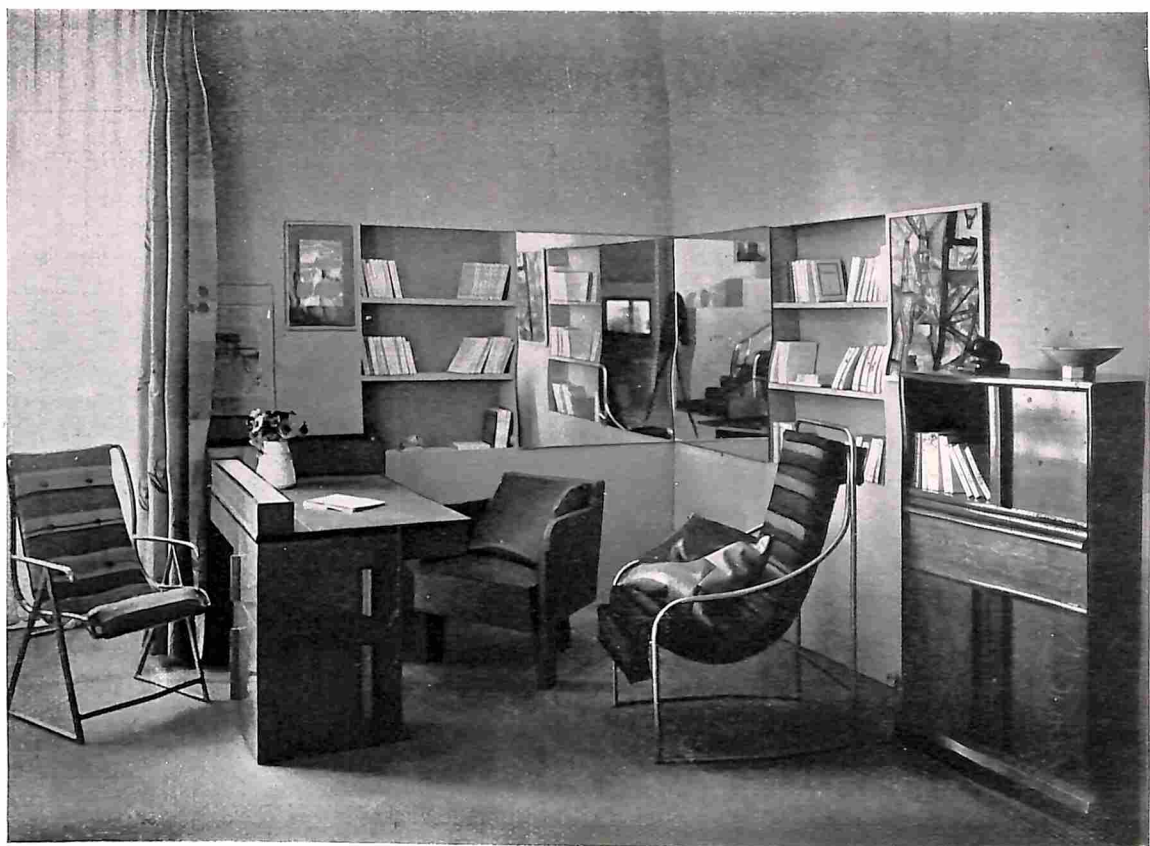
Het kasteel Neer-Canne aan de Jeker

HET kasteel Neer-Canne is gelegen tegen de helling van den Louwberg, in den loop der tijden ook wel „Vervallenberg” „Jufferenberg” of „St.-Lambriksberg” genoemd. Zooals het zich aan ons oog vertoont in zijn nobelen bouwstijl, omsloten door statig geboomte, met deftig hoofdgebouw, zijn terrasgewijze oplopende tuinen, maakt dit gedenkwaardig slot een machtigen indruk. Het uiterlijk van een Middeleeuwsche versterkte burcht heeft het geheel behouden. Inderdaad moet het slot, dat Agimont (Akkerberg) genoemd werd, van zeer ouden datum zijn. Volgens de overlevering zou reeds Caesar het slot hebben bezocht en zouden de mergelgroeven in de Louwberg, iets

DE MODERNE FRANSCH E KUNSTNIJVERHEID
BOUDOIR VAN MAURICE MATET

Noordelijk van het Kasteel, reeds toen in gebruik zijn geweest. Op de plaats van het tegenwoordige gebouw zou een versterking gebouwd zijn ter bescherming van de onderaardsche gangen. Later zou het aan de geestelijkheid behoord hebben. De eerst bekende ridder van het slot Agimont was Bertrand de Lier, Heer van Eben, Emael en Casterd (1353—1391). Hij voerde de burgers van Luik aan bij de belegering van het Kasteel Argentean (1347), behoorde eenige tijd tot de schepenen van Luik en was in 1372 Burgemeester van deze stad. ☼ Het kasteel werd in 1465 stormenderhand door de

DE MODERNE FRANSCH E KUNSTNIJVERHEID. DE WERKHOEK
IN HET HUIS VAN MAURICE DUFRÈNE

partijgangers van den bisschop van Luik, Louis de Bourbon, genomen en grootendeels vernield. (De toenmalige eigenaar was Jean Chabot). ☒ Tijdens de belegering van Maastricht door Frederik Hendrik (1632) werd een voorpost van ongeveer honderd man onder Hendrik Casimir van Nassau in het slot ingekwartierd. In den nacht van 21 op 22 Juni werd door de Spaansche troepen een aanval op het Kasteel gedaan, dat op schitterende wijze werd verdedigd. ☒ Zeventien jaar later heerschte er weder krijgsgewoel. De Luike-naars, die in opstand waren gekomen tegen hun Bisschop, Ferdinand van Beieren, namen in den nacht Philippe de Wansouille (aanhanger van den Bisschop) gevangen en maakten zich schuldig aan vernieling en plundering. ☒ In 1697 koopt Daniël Wolff de Dopf het Kasteel voor tienduizend gulden en 50 ducaten. Deze generaal, die zich vele malen in het Nederlandsche leger onderscheidde en later Gouverneur van Maastricht was heeft het Kasteel Canne in zijn tegenwoordige staat gebracht. Van het alleroudste kasteel schijnt het uit de 14e eeuw dateerende muurwerk en de vierkante toren over te zijn, van den herbouw na 1465 bleef de sterke hoofdwal met de kleine ronde torens benevens een gedeelte van de linkervleugel bewaard. Generaal Dopf heeft het ge-

heele kasteel laten restaureren naar den toenmaligen Franschen smaak; ook de terrassen en rijke tuinen dateeren van 1698. Er werden schitterende feesten gegeven en de welvaart van het dorp nam toe. Het aantal inwoners is echter nooit meer zoo groot geworden als in de zestiende eeuw. Dat Baron Dopf aan Neer-Canne een groote aantrekkelijkheid heeft gegeven, blijkt wel uit het feit, dat Czaar Peter de Grootte

(1717) en andere vorstelijke personen er verblijf hielden en dat het kasteel Francois Halma inspireerde voor een episch gedicht. ☒ Na deze Baron Dopf wisselt het slot nog eenige malen van eigenaar. De laatste Heer van Canne was Ignace de Thier (1792—1848) nauwelijks was hij Heer van Neder-Canne of de revolutie in België begon. ☒ Maastricht werd belegerd door Kléber, die eenige dagen zijn hoofdkwartier in het Kasteel had. Ignace de Thier werd gevangen genomen en naar Parijs gebracht, waar eerst de revolutie van Thermidor hem de gevangenispoorten opende. ☒ In 1830 werden de dorpen Neder-Canne en Op-Canne vereenigd tot het dorp Canne in de provincie Limburg, van den nieuwen staat België. In 1839 werd het Kasteel bij het Nederlandsche grondgebied gevoegd, terwijl het dorp Belgisch werd. Ook nu loopt de Belgische grens onmiddellijk langs de tuinmuur. ☒ In 1848 komt het kasteel in het bezit van Marie Sophie Charlotte de Thier, deze trouwt met Marie Joseph de Clerx de Waroux. Hun dochter Charlotte Adelaïde treedt in het huwelijk met Oswald Ive Poswiek. Ook de tegenwoordige bewoners van het kasteel dragen den naam Poswiek.

LITT. Bulletin de l'institut Archéologique Liegeois-Tome. I Recherches Historiques sur les seigneuries d'Agimont et de Neder-Canne. (D. Franquinet.).

Publication de la Société Historique et archéologique dans le Duché de Limbourg. Tom. XIV, blz. 243—301.

Het kasteel van Aigermont en d'omliggende landstreek en de Heerlykheit van Nederkan nevens de stad Maastricht in Heldendicht afgeschetst door Francois Halma (gedrukt by Francois Halma te Leeuwarden 1715).

A. HAAGEN SMIT

Het Angora konijn en zijn beteekenis voor de wol-industrie

HET Angora konijn heeft, vooral de laatste paar jaren, de belangstelling van velen op zich weten te vestigen. Dit is niet alleen in ons land het geval, maar ook in andere landen van Europa en in Amerika, Australië en Zuid-Afrika. ☒ Toch is het Angora konijn geen fokproduct van de laatste jaren, het ras is reeds lang bekend en werd in de vorige eeuw reeds in Frankrijk om zijn nuttige eigenschappen gefokt, oorspronkelijk misschien evenals andere konijnen om het vleesch, maar later meer speciaal om de wol. ☒ Waar men het land van oorsprong moet vinden is niet met zekerheid te zeggen. Wel wordt vermeld, dat Klein-Azië de bakermat is, maar het is mogelijk, dat dit als vanzelfsprekend werd beschouwd, omdat uit dat

land meerdere langharige dieren als paarden, schapen, katten enz. afkomstig zijn. ☒ De wolwinning en ook de verwerking daarvan als huisindustrie geschiedde in Frankrijk aanvankelijk op betrekkelijk primitieve wijze en veel af trek konden de enkele kledingstukken daarvan vervaardigd, zooals sjaals, kinderkleeren, enz., niet vinden. Eerst toen machinale spinnerijen de wol gingen verwerken, werd de fokke-

KASTEEL NEER-CANNE AAN DE JEKER OP DE BELGISCH-NEDERLANDSCHE GRENS

rij van deze konijnen meer systematisch toegepast en ontstonden er enkele grootere bedrijven. ☒ Meer algemeene bekendheid verwierf het Angora konijn echter eerst, toen in Engeland, waar men het aanvankelijk alleen als sport-konijn fokte, de industrie om wo vroeg. De belangstelling groeide en echte sportfokkers als de Engelschen zijn, wist men spoedig de bijzondere eigenschappen van het ras te versterken en verkreeg men dieren, die in fijnheid en lengte van wol hun stamouders verre overtroffen. Thans gelden de Engelsche dieren in het algemeen als de beste en de spinnerij in Engeland wenscht geen andere wol dan van de dieren uit dat land afkomstig. ☒ De wol van het Angora konijn overtreft in fijnheid en licht gewicht alle andere bekende wolsoorten, van welk dier dan ook, en daarom wordt het produkt als luxe artikel nog steeds gewaardeerd. ☒ Zij, die nimmer eerder een levend Angora konijn zagen, staan eerst wel wat vreemd te kijken, want eenige overeenkomst met een gewoon konijn zooals we die allen kennen, is niet zoo dadelijk te bespeuren. Het is een dier van 5 à 6 pond zwaar, door de haarmassa lijkt het echter veel grooter dan andere dieren van dat gewicht. Het Angora konijn zit altijd eenigszins gedrongen — men eischt ook het z.g. sneeuwbal type — kop en ooren tegen het lichaam en daar de rijke beharing niet alleen voorkomt op het lichaam, maar ook op kop en beenen, ziet men op het eerste gezicht niets dan een ronde massa fijne witte wol, waaruit een paar heldere roode oogen U aanblikken en die dan ook soms het

ANGORA VOEDSTER UIT DEN STAL VAN DEN HEER TISSOT VAN PATOTTE SOEST, MET EEN MOOIE VOLLE BEHARING

eenige teeken vormen, dat men met een levend wezen te doen heeft. ☼ De mooi verzorgde exemplaren, die we op detentoonstellingen zien, weten wel de aandacht en ook de algemeene bewondering op te wekken. Hoe dichter behaard en hoe langer de wol is, hoe meer waarde men aan het dier toekent, behoudens enkele andere eischen betreffende lichaamsbouw, gewicht enz. ☼ De dieren, die bestemd zijn om op de tentoonstellingen eer te oogsten voor hun eigenaar-fokker, eischen nog al heel wat aan verzorging. Elken dag worden ze onder handen genomen, geborsteld en gereinigd van pluusjes hooi of andere ongerechtigdheden. Men waakt er voor, dat het haar niet gaat klitten. ☼ Het onderhoud van de dieren, die alleen bestemd zijn voor de wolwinning is wel eenvoudiger, hoewel men toch ook bij die konijnen moet zorgen, dat de wol steeds rein en vrij van klitten blijft. In den regel laat men de wol echter niet zoo lang worden, omdat de spinnerijen tevreden zijn met een haarlengte van ongeveer $7\frac{1}{2}$ c.M. Zoodra dus de wol van jonge dieren deze lengte bereikt heeft, wat op een leeftijd van ongeveer 3 à 4 maanden het geval kan zijn, wordt het dier geknipt. Na het knippen eischt het dier den eersten tijd in het geheel geen bijzondere verzorging en na eenige weken slechts nu en dan wat uitborstelen. In ongeveer 3 maanden tijd is de wol weer tot de vereischte lengte aangegroeid en kan dan opnieuw geknipt worden. Aan deze methode zijn wel eenige nadeelen verbonden, zoo knipt men b.v. ook de kortere onderwol af. Vroeger werd in Frankrijk algemeen de plukmethode gevolgd en ook thans geven verschillende fokkers hieraan nog de voorkeur. Plukken is wel een wat crue woord voor bedoelde handeling. Het komt hierop neer, dat men op regelmatige tijden zoo om de vier maanden ongeveer de rijpe wol zachtjes uittrekt, dit laat dan heel gemakkelijk los en het dier ondervindt er niet de minste pijn door. ☼ Daar het haar zelden over het geheele lichaam tegelijk rijp is blijft er veel zitten en vereischt deze methode een meer doorlopende verzorging. ☼ Tijdens de voor- en najaars-verharingsperiode laat de wol makkelijk los, daartusschenin niet, zoodat sommige fokkers alleen dan plukken en verder knippen, als het weer lang genoeg is. ☼ Een goed productief dier kan zoo per jaar $\frac{1}{2}$ pond tot 3 à 4 ons wol opleveren. Een half pond van deze uiterst fijne en lichte wol is een heele massa en de prijs is dan ook heel wat hooger dan van gewone schapenwol. ☼ De laatste jaren werd in Engeland — waarheen ook uit ons land de wol wordt gezonden — 34 shilling per Engelsch pond betaald, wat dus overeenkomt met een prijs van / 23 gulden per Ned. pond voor eerste kwaliteit. ☼ Er zijn nog slechts zeer enkele spinnerijen, die de wol verwerken, de afzet is als gevolg daarvan nog niet zoo regelmatig als wel gewenscht was. ☼ Men mag wel aannemen, dat er steeds behoefte zal bestaan aan deze soort wol; ze is van deugdelijke, onovertreffbare kwaliteit en in het algemeen niet aan mode onderhevig. Ook naar luxeartikelen zal steeds vraag blijven bestaan. Of echter de behoefte steeds zoo groot zal zijn, dat de hooge prijs gehandhaafd kan blijven, is een vraag, die niemand thans kan beantwoorden. ☼ De fokkerij van Angora konijnen kan zeker behoorlijke winst opleveren, als men de wol tegen de hierboven vermelde prijzen kwijt kan worden. ☼ De onkosten voor voer, huisvesting en verzorging kan men gevoegelijk berekenen op 7 à 8 gulden per dier naar gelang van omstandigheden, zoodat er een gemiddelde winst van 4 à 6 gulden per dier overblijft. ☼ De winst kan grooter zijn, indien de fokker door eigen verbouw b.v. goedkoop aan het benodigde

voeder kan komen, terwijl ook de verkoop van fokdieren de inkomsten aanmerkelijk verhoogen. ☼ Eén persoon heeft een volle dagtaak met het onderhoud en verzorging van ongeveer een 400 dieren; doch veel werk kan eventueel gedaan worden door goedkoope werkkrachten, jeugdige personen of voor landarbeid niet geheel volwaardigen. ☼ De huisvesting is in den regel een stal of schuur, elk konijn in een afzonderlijke afdeeling. De hokken zijn dan in drie etages op elkaar geplaatst, zoodat een vrij groote fokkerij nog niet zooveel plaats inneemt. ☼ Het voeder bestaat uit graan — meestal haver — groen en hooi. 's Winters in plaats van groen, knollen of wortelen. Eens per dag krijgen de dieren ook wat drinkwater. 's Winters is de behoefte daaraan niet groot. ☼ Het is niet zoozeer de kans op groote winsten, die velen er toe gebracht hebben om Angora konijnen te gaan fokken als bedrijf, dan wel het aantrekkelijke, dat in een dergelijke werkkring is gelegen. ☼ Velen zien er tegen op om geregeld dieren te slachten, zooals bij pelskonijnen het geval is en ook wel bij de pluimveehouderij. De Angora konijnen kunnen eenige jaren wol leveren en desnoods hun natuurlijken dood sterven. ☼ Met de vleesch opbrengst wordt dan ook weinig rekening gehouden. ☼ Uit een enquete dit voorjaar in Engeland gehouden bleek, dat daar thans wel een honderd duizend Angora konijnen worden gehouden. In ons land is momenteel het aantal zeker op tien duizend te schatten, terwijl er nog steeds nieuwe fokkers bijkomen. J. A. SCHIPPERS

IN HET RIJK DER STILTE

IN HET DIEPST DER STILTEN

DOOR CHARLES G. D. ROBERTS

IN de oude wildernis waren drie groote stilten, wier volmaakte rust nooit verstoord werd. Het waren de stilte der diepte van het meer, de stilte van het duistere hart van het ceder-moeras en de stilte der hoogere luchtlagen, hoogsch boven den brokkeligen top van den berg. ☼ Slechts één aardch geluid vermocht die onmetelijke rust van de hooge lucht te bereiken. Dat eene geluid was van dien aard, dat het veeleer de stilte scheen te verdiepen dan te verstoren. Het was zoo absoluut alleen, zoo ontdaan van dien verwarden, roezemoezigen achtergrond van geluiden op de oppervlakte der aarde, die ze alle omvat en ieder voor zich verdoezelt, dat het slechts diende om de stilte sterker te doen uitkomen. Het was het scherpe, trillende sissen van de saamgeperste lucht tegen de stijve slagpennen van den opstijgenden adelaar. ☼ Door de onmetelijke, wolkelooze eenzaamheid vloog de arend majestueus in een grooter cirkel. Op één punt in dien grooten, doelbewusten kring kwam hij vlak boven de kale, diep ingesneden rots van graniet, die omhoog stak uit den dekkenenden mantel van het pijnwoud — vlak er boven, op een hoogte van niet meer dan een paar honderd voet. De rest van zijn weg voerde hem verweg over de geluidlooze

ANGORA RAM VASTGEHOUDEN OP DE JUISTE WIJZE. MEN MAG DE DIEREN NIET AAN DE OOREN OPTILLEN. MEN ZIET, DAT OOK KOP, BUIK EN POOTEN RIJK BEHAARD ZIJN

ruimten van het landschap, dat een reusachtige kom vormde, afgesloten door den turkooizen horizon. Die kom vormde een schakeering van groen waarbij het licht-groen van berk en populier afwisselde met het ernstige groen-zwart van ceder en scheerling. Hier en daar schenen door die donkere kleuren duidelijk de lussen en slingers van drie stroompjes; en in het midden van de kom, schitterend in den doorschijnenden gloed van het Noordelijke daglicht, glansde de heldere spiegel van het meer. Op dit punt van zijn vlucht, het verst van de rots verwijderd, bleef de arend boven het midden van het meer zweven en keek neer in zijn diepten. ☼ Ofschoon beneden op het meer-oppervlak geen ademtocht was te bespeuren en geen boomtop bewoog in het woud, blies daar boven waar de arend vloog, een onzichtbare en onhoorbare wind. Dat was de reden, dat op sommige punten van zijn vlucht de groote, schijnbaar onbewegelijke vleugels van den arend soms even bewogen, een weinig schuin geplaatst werden en de dichte veeren in een eenigszins anderen hoek den luchtstroom opvingen. Als dit gebeurde, kwam er een andere toon in de vreemdsoortige fluistering. Het trillende sissen veranderde dan in een zwak, spookachtig zoemen, dat weer ophield, als de stijve pennen gesteld waren op een ander punt van de reusachtige bocht. ☼ Over de uitgespreide zwarte vlerken breidde zich het diepe safier van het uitspannel stralend uit; maar de oogen van den adelaar waren niet naar boven gericht, daar boven hem niets anders was dan hemel en lucht en eendlooze stilte. Zijn glinsterende, sneeuw witte kop en hals waren onder het vliegen naar beneden gericht, naar de aarde. Zijn wreede, gele oogen, vast, scherp en helder als kristal, weggezonden onder het rechtlijnige, uitpuilende voorhoofd zochten de heele omgeving af met een ongelooflijk

doordringenden blik. Op zulk een afstand, dat het scherpste menselijke oog — het oog van een zeeman, een vlakbewoner, een woudlooper of een onderzoeker der hemellichamen — niets kon onderscheiden op die geluidlooze hoogte, zag hij het vallen van een blad of het rennen van een muis door het oeverriet. ☼ Ofschoon zijn merkwaardig ontwikkeld gezichtsvermogen hem zoo een groot veld liet overzien, kon hij niets onder de oppervlakte van het meer bespeuren, tenzij hij er vlak boven was. Op één punt van zijn vlucht verdwenen de verwarrende weerkaatsingen en drong zijn blik door tot den bodem. Maar van alle andere punten, vertoonde het meeroppervlak hetzij een spiegel van vlekkeloos blauw of een verblindend veld van schitterend staal. ☼ Wel een uur lang zweefde en loerde de groote vogel rond op breede, onvermoeibare wieken. Het verborgen leven der wildernis, volkomen onbewust van dit dreigend gevaar, lag open en bloot voor hem; toch zag hij niets, dat hem lokte om neertedalen uit zijn rijk der stilte. ☼ Behalve dat geheimzinnig gefluister van de lucht in zijn eigen vleugels, was het voor den arend alsof alle beweging en handeling op de aarde in doodsche stilte verliep. Eens zag hij een zwarte wijfjeseland, door vliegen geplaagd, woest uit de struiken schieten en zich wild in het meer storten. Het water sprong ver en schitterend omhoog om haar log zwemmend lijf; maar niet het minste geluid steeg daarvan tot hem op. Een keer zag hij een paar zwemmende duikereenden beurtelings hun halzen zoo hoog mogelijk boven het water opsteken en hun rechte scherpe snavels zoo wijd mogelijk openen. Hij kende

de wilde, doorsnijdende kreten waarmee zij elkaar antwoordden en die langs beide oevers een opeenvolging van waanzinnige echo's ontketenden, opperbest. Maar geen spoor van een echo bereikte hem. Voor hem was het een pantomime. En eens zag hij op de laagste helling van den berg een ouden denneboom, wiens houvast op de rotsen was weggevreten door de koude en overstromingen van tallooze jaren, in het ravijn storten. Hij zag den geweldigen zwaai en val, het gewarrel der takken en bladeren; maar het zwakke geluid van den doffen plons, die door de hellingen weerkaatst werd, steeg tot hem op. ☼ Eindelijk, toen hij weer pal boven het meer was, bespeurde zijn alziend oog iets dat zijn aandacht trok. Zijn groote vleugels sloeg hij zwaar neer en stuitte zoo zijn vlucht. Plotseling boog hij voorover, sloot zijn vleugels half en schoot misschien een duizend voet ver recht naar beneden. Hier stuitte hij zijn neerdaling door een scherpe opwaartsche bocht, waardoor de lucht fluitend door zijn vlerken suisde. En zoo bleef hij hangen, zwevend, loerend, wachtend op de gelegenheid, die nu heel nabij leek.

II

☼ In het hart van het ceder-moeras was de stilte loom, drukkend en onvergankelijk. Men voelde, dat, als ooit een zwerwend geluid, een kreet van een trekkenden vogel of speurend

dier hier in zou verdwalen, het dadelijk zou worden verdoofd, vermoord en vergeten. ☼ De grond onder de stijve takken en tusschen de grijze, verwrongen, ruige stammen was vol heuvels en kuilen van met mos begroeide wortels en plassen zwart water. Hier en daar staken allerlei zwammen en paddestoelen kop op tusschen het zware mostapijt, vaal wit of kil rood, of rose, of gevlekt oranje. De enkele verspreide grassen, die groeiden

in de gevaarlijke waterkuilen stonden op zichzelf en hadden breede bladeren en dikke, vlezige stengels. Niet een ervan droeg kleurigen of geurigen bloesem om den schitterenden vlinder of de gezellig zoemende wilde bijen te lokken. ☼ De eenige vogel, die in staat was de stilte en de somberheid van het cederbosch te verdragen, was de vage, stille, bedeesde kleine notenkraker, die zijn tijd doorbracht met de ruige stammen op en af te klauteren en met groote tusschenpoozen zijn zwak, kort geluid te laten hooren. Zoo een schuw wezentje en zoo een zeldzaam, bedeesd geluid maakten de stilte slechts dieper, de eenzaamheid grooter.

(Wordt vervolgd)

Foto J. P. Sjaartjes

„EEN AFSpraakJE”

Foto in den folowedstrijd van „Buiten” met een premie bekroond

Ontvangen uitgaven

RINKE TOLMAN. *Vogelkens van allerlei vleugel*. Leiden A. W. Sijthoff's Uitgeversmij.

De vogelverhalen van Rinke Tolman zijn steeds opnieuw een verheuging en daarom zullen ook deze gebundelde schetsen velen welkom zijn. Want Tolman is niet slechts volkomen bekend met het vogellevens maar hij voelt ook de bekoring, die er uitgaat van den enkelen vogelnaam vaak. Wekken goudhaantje en heggemusche, grutto en geelgors niet reeds vanzelf onze verbeelding. Een verbeelding, die slechts bevestigd wordt door de voortreffelijke, realistische vogelfoto's van R. Tepe, waarmee dit bekoorlijk boekje werd verlicht.

Door de Algemeene Nederlandsche Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer Lange Voorhout 102, 's-Gravenhage zijn eenige brochures uitgegeven, die inlichtingen verschaffen over Oost-Java en Bali, over Java (geïllustreerd naar zeer fraaie en typische foto's), over Buitenzorg, terwijl tevens verscheen een prospectus voor autotochten op Sumatra, door de Officieele Vereeniging voor Toeristenverkeer te Weltevreden georganiseerd.

De N.V. Zaadhandel v. h. Gebr. van Namen te Dordrecht zond ons een Prijscourant van Tuin-, Bloem- en Landbouwzaden voor Particulieren.

Bij J. B. Wolters te Groningen—den Haag verschenen in de serie: Handleiding bij het Onderwijs aan Land- en Tuinbouw cursussen de tiende, herziene druk van Plantkunde door J. Kok en Kippen en Enden. Een beknopt leerboekje voor pluimveeouders en leerlingen van pluimveeteelt cursussen.